

NÉGYESI IMRE

A BEFOGADÓ NEMZETI TÁMOGATÁS ÉS A MŰSZAKI CSAPATOK FELADATRENDSZERÉNEK KAPCSOLATA A TERVEZÉSHEZ SZÜKSÉGES INFORMÁCIÓKKAL TÖRTÉNŐ GAZDÁLKODÁS TÜKRÉBEN

A Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények előző számaiban^[1] már foglalkoztam a Befogadó nemzeti támogatás (a továbbiakban: BNT) információ-gazdálkodásának lehetséges területeivel. Abban a cikkemben összefoglaltam (5. évf. 4. sz.) a BNT tervezésének alapelveit és követelményeit, valamint a BNT eljárási módjait. A második részében tisztáztam néhány az adatbázisok létrehozásával kapcsolatos alapfogalmat, majd vázoltam egy lehetséges területcsoportosítást, amely garanciát jelenthet a kellő mennyiségű és minőségű információ gyűjtéséhez, a BNT adatbázisainak megfelelő feltöltéséhez. Már azon cikkem befejező összegzésében rámutattam arra, hogy mekkora volumenű feladatot jelent a BNT adatbázisainak feltöltése megfelelő, naprakész információkkal.

Ugyanezen vonalat követve a Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények következő számában rámutattam (6. évf. 1. sz.) a BNT és a hadszíntér-előkészítés kapcsolatára a tervezésükhöz szükséges információk tükrében. Tettem ezt azért is, mert úgy ítélt meg, hogy ez a két feladat mindegyike önmagában jelentős erőket köt le, ugyanakkor a tervezéshez szükséges információk területén jelentős párhuzamokat figyelhetünk meg. Megítélésem szerint az információk gyűjtésének koordinálásával, a megegyező információk többszintű felhasználásával időt és nem utolsósorban nagy szellemi kapacitásokat szabadíthatunk fel, és ehhez szeretnék a magam eszközeivel segítséget nyújtani.

(Az előző cikkeimben már ismertettem a BNT-hez kapcsolódó fogalmakat is, ezért ezekre nem kívánok visszatérni.)

Az érvényben levő NATO STANAG-ok alapján kimondhatjuk, hogy a BNT mint támogatási forma valamennyi fegyvernem részére biztosítható. A műszakiak rendszerint a BNT mint támogatási forma elsődleges felhasználóinak számítanak végrehajtandó feladataik, gépparkállományuk és anyagi eszközeik következtében. Ez a tény, valamint az, hogy a műszaki csapatokat a befogadó ország támogatása érdekében is igénybe lehet venni, inspirált engem arra, hogy áttekintsem a műszaki csapatok feladatrendszerét és feltárjak néhány a BNT feladatrendszere és a műszaki

csapatok feladatrendszere közötti összefüggést. Mindkét feladatrendszer vizsgálatakor a hangsúlyt az információ-gazdálkodásra helyeztem. Kiemelten kezeltem a vizsgálat során a feladatok végrehajtása során az információ-igények területén jelentkező párhuzamosságok és különbözőségek vizsgálatát. Miután a vizsgálódást az információ oldaláról szeretném végrehajtani, ezért először fogalmazzuk meg azt, hogy mit is jelent a MŰSZAKI INFORMÁCIÓ FOGALMA: műszaki információnak az olyan feldolgozatlan adatok számítanak, amelyek a műszaki adatszerzés feldolgozási folyamatát segítik. A műszaki információk számos forrásból származhatnak, beleértve például a műholdakat, a szárazföldi és légi felderítő eszközöket és a hadifoglyokat. A műszaki információk érdeklődési köre az alábbiakra terjedhet ki:

- az ellenség műszaki alakulatainak elhelyezkedése, létszáma, csoportosítása, mozgása és eljárási módszerei;
- az ellenséges és a saját műszakizár-rendszer elhelyezése és típusa;
- az ellenség technikai eljárásai a műszaki zárok mentesítésére és létesítésére, harctéri erődítmények kiépítésére, taposóaknák telepítésére, továbbá arra a hatástényezőre, amit mindez saját tevékenységeinkre gyakorol;
- az ellenség technikai felderítő eszközei, különös tekintettel a műszaki berendezésekre, aknákra és robbanóanyagokra;
- a saját műszaki erők szervezetére, kapacitására és tevékenységére vonatkozó részletek;
- a terepre és a harccselekmények során bekövetkezett károsodásokra vonatkozó adatok;
- olyan anyagi eszközök és berendezések, amelyek műszaki műveletek végrehajtására használhatók fel;
- meteorológiai adatok.

A felsorolásból kitűnik, hogy az információigény párhuzamosan lép fel az ellenséges erők és a saját erők vonatkozásában. (Természetesen a saját erők tekintetében beleértendő a BNT-be mint támogatási formába felajánlott, elkülönített erő is.) A felsorolásból az is kiszűrhető, hogy jól elkülöníthetően jelennek meg az ún. „állandó” információk (pl. az ellenség műszaki alakulatainak létszáma, eljárási módszerei, saját műszaki erők kapacitása) és az ún. „változó” információk (pl. az ellenség elhelyezkedése, meteorológiai adatok). Az információk ilyen csoportosítását figyelembe véve kimondhatjuk, hogy a „változó” információk biztosítása nagyságrendekkel nagyobb feladatot ró a szervezetekre, mint az „állandó” információké.

Kiemelt szereppel bír a terepre vonatkozó információk gyűjtése, hiszen a terep kihasználására vonatkozó tanácsadás az egyik legfontosabb műszaki adatszerzési funkciónak számít és megjelenik minden típusú feladat végrehajtása során. A terep értékelése, mint tevékenység, az alábbiak szerint fogalmazható meg:

„A természetes és mesterséges tereptárgyak gyűjtésére, elemzésére és értékelésére vonatkozó geográfiai adatszerzési folyamat, valamint ezek interpretálása, összevetve

*más vonatkozó tényezőkkel, hogy előre jelezhető legyen a terepnek a katonai tevékenységre gyakorolt hatása.”[2] (A terep, mint fogalom, itt szélesebb értelemben szerepel, magába foglalva a topográfiai, gazdasági és humán földrajzra, az ellenségre vonatkozó adatokat, továbbá az ellenség által valószínűsíthető módosításokat.) Ugyanakkor feltétlenül el kell mondani azt, hogy a doktrína fordítása ebben a formában pontatlan. Ahogyan az idézetből is kitűnik, a terep értékelése, mint tevékenység egy adatszerzési folyamat. Ebből egyenesen következik, hogy ez a folyamat nem jelentheti a természetes és mesterséges tereptárgyak gyűjtését, elemzését és értékelését, csak a tereptárgyakra vonatkozó információkkal (adatokkal) való tevékenységet. Mindezeket figyelembe véve az idézet szövege, véleményem szerint, helyesen így hangzik: *A természetes és mesterséges tereptárgyakra vonatkozó információk (adatok) gyűjtésére, elemzésére és értékelésére vonatkozó geográfiai adatszerzési folyamat, valamint ezek interpretálása, összevetve más vonatkozó tényezőkkel, hogy előre jelezhető legyen a terepnek a katonai tevékenységre gyakorolt hatása.**

Az ADP (Automatic Data Processing — Automatikus adatfeldolgozás) lehetővé teszi, hogy a műszaki-adatbázis gyors ütemben valamennyi vezetési szinten naprakészen tartható legyen, amint információt táplálnak be valamilyen szinten. Az ADP biztosítása elősegíti a műszaki információk gyűjtését, feldolgozását, összehasonlítását, raktározását, pontosítását és szétosztását, vagyis megkönnyíti a „változó” típusú információk kezelését. Mindezeket is figyelembe véve a következőkben vizsgáljuk meg a műszakiak feladatrendszerét.

Az „általános műszaki támogatás (biztosítás)” besorolású feladatok nemzetenként bizonyos mértékig eltérhetnek egymástól azért, mert nemzetenként különbözhet a MŰSZAKIAK FELADATRENDSZERE. A feladatok az alábbiakat foglalják magukba, amely feladatok mindegyikének sikeres végrehajtása jelentős információ-igénnyel lép fel a befogadó nemzet irányában:

1. szükséghelyzeti vízellátás;
2. leszállóhelyek építése repülőgépek számára;
3. repülőtéri károk javítása;
4. közművek és építmények biztosítása, fenntartása;
5. tűzszerész feladatok végrehajtása, beleértve a fel nem robbant lőszeret és a meglepő aknákat;
6. vasutak és kikötők biztosítása;
7. üzemanyag-raktárak és az elosztás biztosítása;
8. térképészet;
9. ABV mentesítés.

AZ EGYES FELADATOK RÉSZLETEZÉSE

Szükséghelyzeti vízellátás

A két legfontosabb feladat a „harcoló” csapatok és a kiszolgáló bázisok igényeinek kielégítése. A helyi (befogadó) ország vízforrásainak használatához szükség van az érintett ország érintett szolgálati ág törzsével való folyamatos kapcsolattartásra. A vízellátás követelményeit a STANAG 2885 tartalmazza. A feladatkörök az alábbiak szerint alakulnak:

- „ az általános irányelveket és a vízellátó pontokra valamint a szétosztásra vonatkozó nagyságrendek kialakítását a G3 törzs végzi;
- „ a források alkalmassá tételét, a víz összegyűjtését, kezelését, raktározását és a vízellátó pontok működtetését a műszaki és a logisztikai csapatok együttes tevékenysége jellemzi;
- „ a vízvizsgálat és a tisztítási eljárások ajánlása az egészségügy feladata;
- „ a felhasználó alegységek végzik a vízellátási pontokon a víz felvételét és a víz minőségének biztosítását.

Ha a feladatrendszer bármely elemének tartalmi vonatkozásait tekintjük át, minden esetben azt állapíthatjuk meg, hogy a tervező, végrehajtó szervek, szervezetek naprakész információk nélkül nem tudják feladataikat végrehajtani. Ezen információk egyik lényeges forrása a BNT keretein belül biztosított adatbázisok tartalmának megfelelő ismerete lehet. Ugyanakkor a rendszer elemei közötti folyamatos információcsere nélkül sem képzelhető el a hatékony működés.

Leszállást biztosító létesítmények

A repülőterek műszaki alapkövetelményeit a légierő (igényelt létesítmények, méretek, teherbírás) és a műszaki szolgálat (építési szempontok) együttesen határozzák meg. A műszaki szolgálatnak a következő információkkal kell rendelkeznie a repülőterekkel kapcsolatos feladatok tervezéséhez:[\[3\]](#)

- „ repülőtéri előírások (besorolás, méretek, befogadóképesség, teherbírás, szolgáltatások és lehetőségek);
- „ a repülőteret használó repülőgépek típusai;
- „ a rendelkezésre álló katonai és polgári erőforrások (nehézsúlyú gépek, munkaerő, anyag);
- „ a felderítésre és építésre rendelkezésre álló idő;
- „ a talaj és vízelvezetés jellemzői;
- „ a repülőtér elvárt élettartama;
- „ várható fejlesztések.

A repülőtéri előírások egyértelműek, azok megváltoztatására nincs lehetőség, ebből következően egyszeri beszerzése elegendő lehet. A repülőterekkel kapcsolatban további információk is szükségesek (pl. a fel- és leszállópálya terhelhetősége száraz és nedves időben, üzemanyag tárolási kapacitás).

A katonai repülőterek egyre gyakrabban fogadnak olyan repülőgépeket, amelyeknek a szilárd burkolatra gyakorolt hatása, az általuk okozott terhelés nem közismert. Emiatt időnként problémát jelenthet annak eldöntése, hogy a repülőtér fogadhat-e bizonyos típusú repülőgépet. Új repülőtér létrehozása esetén a műszaki szolgálatnak előzetesen rendelkeznie kell a fontosabb katonai és polgári repülőgépek ACN (Aircraft Classification Number — Repülőgép osztályozási szám) értékével, egyes katonai repülőgépek LCNR (Load Classification Number — Terhelés osztályozási szám a repülőgépre) értékével, valamint a szilárd burkolatok PCN (Pavement Classification Number — Burkolat osztályozási szám) és LCNB (Load Classification Number — Terhelés osztályozási szám a burkolatra) értékeivel is. A NATO tagországok jelenleg az LCN értékekkel dolgoznak, ezért valószínűleg csak ezen értékeket tudják előzetesen megadni. (Jelenleg dolgoznak az ACN/PCN értékekre való áttérésen.) Az adatbázisokban rendelkezésre kell állnia az összes lehetséges repülőgép típusra (katonai és polgári) vonatkoztatva minden szükséges információnak és az értékek átszámítási táblázatainak egyaránt.^[4]

A leszállást biztosító létesítmények létrehozásakor és a repülőtéri károk helyreállításakor speciális felszerelések és eljárások szükségesek ahhoz, hogy a feladat a megfelelő időben és minőségben végre legyen hajtva. Ezen munkák során kiemelt szerepet kaphat a polgári munkaerő és polgári eszközök bevonása a tevékenységbe. Ezeknek az erőknek a tervezése viszont csak felsőbb szinten történhet a műszaki csapatok igényei alapján, amely igényeket azonban azonnal be kell nyújtani a feladat elrendelésekor. Ez csak úgy lehetséges, ha a műszaki erők előzetes számvetési adatokkal rendelkeznek „minden” várható és váratlan feladatra. A felderítésre és végrehajtásra rendelkezésre álló idő konkrétan meg van határozva (parancs), amelybe a végrehajtóknak csak javaslattevő jogosultsága lehet.

A talaj és vízelvezetés jellemzőit egy országos adatbázisból biztosítani kell a műszaki csapatoknak a feladatszabással egyidőben. Ezeket az adatokat a Közlekedési és Vízügyi Minisztérium (továbbiakban: KÖVIM) felügyelete alatt működő Országos Vízügyi Főigazgatóság 12 területileg illetékes Vízügyi Igazgatósága szolgáltathatja.

A repülőtér elvárt élettartama és a várható fejlesztések adatait a műszaki csapatok a feladattal együtt meg kell, hogy kapják.

Repülőtéri károk javítása

A repülőtéri károk helyreállításakor a legfontosabb követelmény a repülőtér fogadóképességének mihamarabbi helyreállítása. A helyreállításnak ki kell terjednie az odavezető utak, repülőtéri létesítmények és a szolgáltatások (energia, víz, gáz stb.) helyreállítására is. Ebből következően ez a feladat is hatalmas információigénnyel lép fel. A helyreállítást a műszaki csapatok saját eszközeikkel nem tudják végrehajtani. Az utak helyreállításakor információkat kell beszerezniük a MH Közlekedési Szolgálatától és a KÖVIM hatáskörében dolgozó Közlekedési Főfelügyeletről. Közvetlen kapcsolatba kell lépni a információ naprakészsége miatt az adott megyei Közlekedési Felügyelettel, valamint az Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatósággal. A munkaerő számbavételekor jelentős segítséget nyújthatnak a Központi Statisztikai Hivatal megyei irodái is. A közutakkal kapcsolatban a műszaki csapatoknak az alábbi információs-adatbázisból kell biztosítani az általuk igényelt információkat:

- .. országos közutak hossza az út jellege szerinti bontásban (km):
 - autópálya;
 - autóút;
 - autópálya- és autóutakra felvezető út;
 - elsőrendű főút;
 - másodrendű főút;
 - összekötő út;
 - állomásokhoz vezető út.
- .. országos közutak hossza burkolat szerinti bontásban (km):
 - beton;
 - aszfalt és bitumen aszfalt;
 - kő- és keramit;
 - makadám (vizes és portalanított);
 - kiépítetlen (földút).
- .. országos közúthálózat adatai területi bontásban (km):
 - megyénként (útjelleg és burkolat szerint);
 - közutakkal kapcsolatos adatok:
 - számozása, megnevezése;
 - hossza (km), teherbírása;
 - út szélessége;
 - teherbírása (t);
 - keresztezések, csomópontok száma, helye, jellege;
 - egyes útszakaszok (pályaszakaszok) hossza, végpontjai, lejtése (%);
 - műtárgyak jellege, mennyisége, útvonalanként és szakaszonként;
 - mutatói (szélesség, hosszúság, magasság, teherbírás, építési anyag), helye;
 - harci repülőgépek leszállására alkalmas útvonalak mutatói (futópálya hossza, iránya, használható szélessége, leszállóhely határai, fő szélirány);

- O kritikus pontok, útszakaszok (útkereszteződések, alul-és felüljárók, felszín alatti és feletti elektromos és egyéb távvezetékek, alagutak, töltések, bevágások) helye, megkerülési útvonalak;
- O útvonal, útvonalszakasz átbocsátó képessége (db/nap).

Közművek és építmények biztosítása, fenntartása

A feladatrendszer ezen elemében a következő feladatok valószínűsíthetőek:

- .. a városi víz- és szennyvízhálózat, elektromos energia- és gázszolgáltatás helyreállítása, működtetése, vagy a megjavíthatatlanul sérült szolgáltató létesítmények olyan állapotba hozása, hogy ne okozzanak közveszélyt;
- .. a városi közlekedési szolgáltatások helyreállítása;
- .. a katonai erők által használt épületek javítása, fenntartása;
- .. a létfontosságú hidak javítása vagy pótlása.

A városi víz- és szennyvízhálózat, elektromos energia- és gázszolgáltatás helyreállítása, működtetése, valamint a városi közlekedési szolgáltatások helyreállítása csak a helyi polgári szervek információs adatbázisainak használatával hajtható végre. A helyi Polgármesteri Hivataloknak rendelkezniük kell minden olyan információval, amelyek lehetővé teszik a feladatok végrehajtását.

A már használt épületek helyreállításához szükséges anyagok és eszközök beszerzése, valamint az esetlegesen kiürítendő épületek helyett igénylendő más objektumok kijelölése szintén a helyi szervek hatásköre.

A létfontosságú hidak javítása vagy pótlása országos méretű feladat, és az egyik legerőteljesebb kapcsolódási pont a BNT feladatrendszeréhez. A BNT keretein belül felajánlott hidak állapotáért egyértelműen a befogadó ország felel, amennyiben a javítás lehetetlen, a pótlásról gondoskodni kell. Ez a műszaki csapatok feladatrendszerén túlmutató feladat is lehet, de a pontonhidak építése, ideiglenes átkelőhelyek létesítése katonai feladatként is megjelenhet. A folyó esetében az alábbi információk szükségesek: vízfolyás mértékadó szintje, vízhozam, vízjárás alakulása, valaha mért legkisebb és legnagyobb vízállás, víz folyási sebessége, vízmélység, víztükör szélessége, mederszélesség, medermélység, akadályjelleg, meder talajviszonyai, partviszonyok, árvízi adatok, a folyó jégviszonyai, mellékterep adatai. Ezek az információk országos adatbázisokból beszerezhetők vagy egyes esetekben helyi mérésekkel pótolhatók. A létrehozandó hidak tervezési adatait a feladattal együtt azonnal biztosítani kell.

Tűzszerész feladatok végrehajtása, beleértve a fel nem robbant lőszereket és a meglepő aknákat

A fel nem robbant robbanótestek hatástalanítását képzett szakemberek végzik az alábbiak szerint:

- fel nem robbant robbanótestek felderítése;
- a saját és az ellenséges fel nem robbant robbanótestek hatástalanítása;
- az ellenség meglepő aknáinak hatástalanítása.

Ennek a feladatsorozatnak a végrehajtásába nem vonható be polgári állomány. A különböző biztosítási feladatok (útlezárás, kiürítés stb.) helyi szervekkel együttműködésben megoldhatóak.

Vasutak és kikötők biztosítása

A műszakiak felelőssé tehetőek egyes esetekben a katonai és közhasznú vasutak javításáért és karbantartásáért, beleértve a hidak és vágányok tervezésére és javítására vonatkozó terveket, hogy azok megfeleljenek a közlekedési elvárásoknak. A vasutak működtetése a logisztikai szervek feladata. A HVK Logisztikai Csoportfőnökségnek az alábbi információkkal kell rendelkeznie a vasúti közlekedés vonatkozásában. (Ez az információs bázis alkalmas lesz a műszaki csapatok információigényének kielégítésére is.)

Vasúti közlekedés

- közforgalmú vasúti pályaállomány:
 - vasútvonalak építési hossza (km):
 - normál nyomtávú;
 - keskeny nyomtávú;
 - széles nyomtávú.
 - villamosított vasútvonalak építési hossza (km);
 - két vagy többvágányú vonalak hossza (km);
 - korlátozott közforgalmi erdei és közforgalmi vasútvonalak hossza (km);
 - vasútvonalak sűrűsége (km/100 km²).
- vasútvonalakkal kapcsolatos adatok:
 - vonal megnevezése, számozása;
 - hossz, irány;
 - vágányok száma;
 - nyomtáv;
 - teherbírás (t);
 - keresztezések (közút-vasút), csomópontok száma, jellege, helye;
 - egyes vonalszakaszok hossza (km), végpontjai;

- műtárgyak jellege, mennyisége, vonalanként (vonalszakaszonként), mutatói (szélesség, hosszúság, magasság, teherbírás, építési anyag), helye;
 - a pálya forgalmi berendezései;
 - pályaudvarok száma, befogadóképesség;
 - rakodók száma, típusai (homlok, oldal), állomásonként;
 - kritikus pontok, vonalszakaszok (vasút-közút kereszteződések, aluljárók, hidak, felszín feletti elektromos távvezetékek, alagutak, töltések, bevágások, lakott települések) helye, megkerülési útvonalak;
 - vasútvonalak, vonalszakaszok átbocsátó képessége.
- vasúti közlekedések járműállomány (db):
 - vontatójármű (mozdonyok):
 - O villany;
 - O dízel.
 - motorkocsi;
 - motorvonat;
 - személyszállító járművek;
 - személykocsi;
 - étkezőkocsi;
 - háló- és fekvőkocsi;
 - különleges célú kocsi;
 - poggyászkocsi;
 - teherkocsik:
 - O fedett;
 - O nyitott;
 - O póre;
 - O tartály;
 - O önnytós.
- vasúti járműállomány kapacitása:
 - személykocsi ezer ülőhelyben;
 - teherkocsi ezer tonnában (típusonként).
- kötőtpályás helyi közlekedés:
 - METRO vonalak hossza;
 - Millenniumi Földalatti vonal hossza (Budapest);
 - villamosvonalak hossza (érintett városok szerint);
 - HÉV-vonalak hossza.
- kötőtpályás helyi közlekedés járműállomány:
 - METRO (és a Millenniumi Földalatti), motor- és személykocsik száma, befogadóképessége;
 - villamosok (motor- és ikerkocsik) száma, villamos fogaskerekű, pótkocsik száma, befogadóképessége;
 - HÉV (mozdonyok, motorkocsik, személykocsik, poggyászkocsik, teherkocsik) száma, befogadóképessége.
- a vasúti járműállomány javítókapacitási lehetőségei:
 - közlekedési vállalatok javító üzemei (név, hely, kapacitás);
 - más javító vállalatok;

- gazdasági társaságok, szövetkezetek;
- egyéni vállalkozók.

A műszakiak felelhetnek a kikötői létesítmények építéséért és javításáért. A műszaki egységek az alábbiakért felelhetnek:[\[5\]](#)

- kikötői építmények felépítése és karbantartása;
- a kikötő megtisztítására vonatkozó kérdésekben az összeköttetés megteremtése a tengerészeti egységekkel;
- javaslat a kikötőn belüli létesítmények kijelölésére;
- tanácsadás logisztikai személyzetnek műszaki ügyekben;
- utak építése és karbantartása a kikötő területén belül;
- kirakó létesítmények építése és karbantartása;
- tűzoltó-berendezések karbantartása és működtetése.

A kikötők működtetésének biztosítása a logisztikai szervezet feladata. A megfelelő logisztikai törzs gondoskodik arról, hogy a műszaki szolgálat kapja meg az építési követelményekre és a műszaki munkák elsődlegességére vonatkozó eligazítást, illetve tanácsokat. Ahhoz, hogy a logisztikai törzs eleget tudjon tenni ezen feladatának, az alábbi információkkal kell rendelkeznie a vízi közlekedésre és a kikötőre vonatkozóan. (A vízi közlekedésre vonatkozó adatok a 4. pontban ismertetett feladatok végrehajtásakor is szükségessé válhat.)

Vízi közlekedés

- állandóan hajózható vízi utak hossza (km):
 - vízi utak megnevezése, hajózható hossza (km);
 - hajózható időintervallumok.
- időszakosan hajózható vízi utak hossza (km):
 - vízi utak megnevezése, hajózható hossza (km);
 - hajózható időintervallumok.
- révátkelőhelyek:
 - neve, helye, típusa, időszakossága.
- hajóállomány (db):
 - személyhajó
 - vontató és tolóhajó;
 - önjáró hajó;
 - önjáró uszály;
 - uszály (szárazárut szállító és tankuszály);
 - tengeri hajó;
 - teljesítőképesség:
 - személyszállítás (1000 fő-ben);
 - teherszállítás (1000 t-ban);
 - révközlekedés járműállomány.
 - hajók és motoros kishajók száma, befogadóképessége;

- révladikok száma, befogadóképessége;
- kompok száma, befogadóképessége, teherbírása.

Kikötők

- helye, kapacitása, rakodófal hossza;
- rakodóberendezések:
 - mennyisége;
 - teherbírása.
- járművek rakodási helyei (rámpák):
 - helye;
 - teherbírása.

Üzemanyag-raktárak és az elosztás biztosítása

Az üzemanyag-tárolás és az elosztórendszerek kiépítése és karbantartása gyakran a műszakiak kiemelt feladata. A működtetést rendszerint a logisztikai csapatok végzik, de a műszakiak is feladatuk kaphatják. Az műszaki csapatok építéssel kapcsolatos információ-igény kielégítése kizárólagosan a logisztikai törzsek feladata, ha a működtetést is a műszakiak végzik a kapcsolattartás és az információ-áramlás folyamatosságát biztosítani kell.

Térképészet

A műszaki biztosítás magába foglalhatja a topográfiai és légi térképek felülvizsgálatát, pontosítását, felülnyomását és szétosztását, illetve a speciális hadműveletekhez a speciális térképek biztosítását. A térképészletek biztosításában kiemelt szerepet kap a MH Térképészeti Intézet. A BNT-n belül biztosított térképeket és a MH térképészleteit függetlenül kell kezelni egymástól.

ABV mentesítés

Az ABV mentesítés feladatkörén belül a műszakiak az alábbi feladatok kaphatják:

- a túlélőképesség segítése (pl. fedezékek, óvóhelyek építése);
- ABV-csapást szenvedett körzeteken keresztül vezető vagy elkerülő utak létesítése, karbantartása, javítása;
- forgalmi központok és létesítmények kialakítása egy adott mentesítő ponton. Lehetséges feladatként a műszakiak végrehajthatnak terepmentesítést is.

A feladatok végrehajtásához szükséges információkat a vegyivédelmi szolgálat embereitől kell beszerezniük. (A vegyivédelemmel kapcsolatos információk modellezését egy következő cikkemben tervezem elkészíteni.)

KÖVETKEZTETÉSEK

Összegezve megállapítható, hogy BNT tervezése hatalmas információigénnyel lép fel. A BNT mint támogatási forma egyik elsődleges, közvetlenül a logisztikai csapatok után következő, felhasználójának végrehajtandó feladataik és a rendelkezésükre álló speciális eszközeik miatt a műszakiak számítanak. Mindezekből egyenesen következik, hogy a BNT adatbázisaiban tárolt információk egyik elsődleges felhasználói a műszaki csapatok lesznek. A műszaki csapatok feladatrendszerének elemzése azt is megmutatja, hogy feladataik jelentős részét a logisztikai csapatokkal együttműködésben hajtják végre. Ez a szoros együttműködés lehetőséget nyújt ugyanakkor arra is, hogy az együttműködő csapatok akár egy közös adatbázisból dolgozzanak, természetesen figyelembe véve a specialitásokat is. Az is megfigyelhető továbbá, hogy a feladatok jelentős része valamilyen formában kapcsolódik a polgári szférához, attól gyakorlatilag nem különíthető el. Ebből következik, hogy bevonható a polgári szféra az információkat biztosítók körébe. Ez annál is inkább kézenfekvő lehetőség, mert a műszaki csapatok feladataikat jól körülhatárolható területen (épület, kikötő stb.) hajtják végre, amely területekről az elsődleges információ-szolgáltató a területileg illetékes civil hatóság vagy szervezet lehet. A civil hatóságokkal és szervezetekkel történő az információ-gazdálkodás területén megjelenő együttműködés lehetőségeinek vizsgálatával egy következő cikkben kívánok foglalkozni.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- AAP—6, NATO Szakkifejezések és meghatározások gyűjteménye. HVK Euro-atlanti Integrációs Munkacsoport, Budapest, 1997.
- ALP—9(B) A szárazföldi erők logisztikai doktrínája. HVK Euro-atlanti Integrációs Munkacsoport, 1997.
- ATP—52 A szárazföldi csapatok harci-műszaki doktrínája. HVK Euro-atlanti Integrációs Munkacsoport, 1997.
- FM 105 Tábori Kézikönyv, Hadműveletek. HVK, Budapest, 1997.
- MC 334/1 A Befogadó Nemzeti Támogatás tervezésének NATO alapelvei és módszerei. HVK Logisztikai Főcsoportfőnökség, Budapest, 1998.

Műszaki támogatás doktrína tervezet. MH Szárazföldi Vezérkar Műszaki Főnökség, 2000.

NATO Kézikönyv. Stratégiai és Védelmi Kutatóintézet, Budapest, 1999.

NATO Logisztikai Kézikönyv. Stratégiai és Védelmi Kutatóintézet, Budapest, 1997.

NÉGYESI IMRE: A BNT és a hadszíntér előkészítés kapcsolata a tervezéshez szükséges információkkal történő gazdálkodás tükrében. ZMNE, Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények, Budapest, 2001.

NÉGYESI IMRE: Az információ-gazdálkodás lehetséges területei a BNT adatbázisainak tervezésekor. ZMNE, Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények, Budapest, 2001.

NÉGYESI IMRE: A közlekedés és a szállítás információ-igénye a BNT adatbázisainak létrehozásakor. Katonai Logisztika, 2001/IV. sz.

Segédlet: A katonai repülőterek fogadókészségének megállapításához a szilárd burkolatok teherbírása alapján. HM Katonai Légügyi Hivatal, 1999.

TURCSÁNYI KÁROLY—VASVÁRI FERENC: Szógyűjtemény: a vezetés-szervezés, a logisztika, a haditechnika területeiről. ZMNE, Haditechnikai tanszék, Budapest, 2000.

[1] Az információ-gazdálkodás lehetséges területei a Befogadó nemzeti támogatás adatbázisainak tervezésekor. 5. évf. 4. sz.; A Befogadó nemzeti támogatás és a hadszíntér-előkészítés kapcsolata a tervezéshez szükséges információkkal történő gazdálkodás tükrében. 6. évf. 1. sz.

[2] ATP—52. A szárazföldi csapatok harci-műszaki doktrínája. HVK Euro-atlanti Integrációs Munkacsoport, 1997.

[3] Uo.

[4] Segédlet: A katonai repülőterek fogadókészségének megállapításához a szilárd burkolatok teherbírása alapján. HM Katonai Légügyi Hivatal, 1999.

[5] Műszaki támogatás. Doktrína tervezet, MH Szárazföldi Vezérkar Műszaki Főnökség, 2000.